

Hodnocení diplomové práce Bc. Štěpánky Příbramské

(posudek vedoucího práce)

Diplomová práce s názvem *Rozvoj hudební představivosti dětí předškolního věku při jejich hudebních činnostech* řeší užitečné téma pro rozvoj hudebnosti dětí předškolního věku. Hudební představivost je důležitou schopností, jejíž rozvoj pozitivně ovlivňuje vývoj celkové hudebnosti dítěte. Ukázat, že tato skutečnost platí i v předškolním věku, je hlavním smyslem předložené diplomové práce.

V teoretické části diplomantka adekvátně využívá příslušnou odbornou literaturu, s jejíž pomocí vytvořila kvalitní teoretické základy své diplomové práce a ze které vychází i při formulaci výzkumu a následně v aplikační části. K teoretické části chci poznamenat, že autorka správně formuluje aspekty vývoje dítěte v předškolním věku z jeho kognitivního, sociálního a emocionálního hlediska. Zabývá se ontogenezí základních schopností a dovedností v osobnostně pojatém systému vzdělávání a výchovy.

Ve 2. kapitole diplomantka řeší problematiku základních hudebních schopností a správně hodnotí jejich význam od prenatálního období až po období, kdy dítě vstupuje do základní školy. Ze všech hudebních schopností si vytkla jako klíčovou hudební představivost. Adekvátně ji charakterizuje a poukazuje na skutečnost, že se dynamicky utváří především při zpěvu a v pohybu.

Ve třetí kapitole přechází od charakteristiky endogenních vlivů k charakteristice hudebního klimatu v rodině, v němž dítě naplňuje svůj rozvoj. Charakterizuje další exogenní činitele, se kterými se dítě konfrontuje v současné mateřské škole. Oceňuji analýzu odborných názorů Z. Heluse a M. Vágnerové i dalších psychologů, v oblasti hudební pak přístupy A. Tiché, M. Kodejšky, M. Kmentové, M. Holase, H. Váňové a dalších odborníků. K neurofyziologickým procesům, o kterých také diplomantka píše, bych chtěl poznamenat, že jejich hodnocení se radikálně mění v souvislostech s novými výzkumy, které umožňují moderní zobrazovací technologie. V tomto smyslu položím otázku u obhajoby. Teoretickou část hodnotím jako zdařilou a podepřenou kvalitní odbornou literaturou, kterou diplomantka správně ve svém textu cituje.

Praktická část diplomové práce si klade za cíl zdůraznit význam hudební představivosti při využívání názorných situací, které si umí děti dobře představit. Její výzkum se uskutečnil v průběhu jednoho týdne ve formě autorského projektu, který byl uskutečněn v experimentální i kontrolní třídě mateřské školy. Diplomantka v něm aplikovala vlastní jednoduché rytmy, písničky a tanečky. Do projektu vložila i řadu různých netradičních hudebních námětů a nástrojů.

Čtvrtá kapitola má zřetelně formulovaný předmět, cíle, metody a pracovní hypotézy. Pracovní hypotézy jsou pozorně koncipované a je též představena strategie, jak je ověřit. Rovněž organizace výzkumu v experimentální a kontrolní skupině je dobře zpracována. Zjištěné údaje jsou zaznamenány do kvalitních a přehledných grafů s patřičnými komentáři.

Hlavními výzkumnými metodami jsou autorský projekt a komparace výsledků vlastního výzkumu v oblasti rozvoje hudebních schopností u experimentální a u kontrolní skupiny a také pozorování. Autorský projekt s názvem *Cecilka ráda zpívá* je zdařilý. Vhodně respektuje předškolní vzdělávací program, akceptuje psychické vlastnosti dítěte, výborně motivuje děti k činnostem, které rozvíjejí hudební představivost. Diplomantka vytvořila pro realizaci projektu esteticky podané maňásky, které tvoří „maňáskovou rodinku“, papírové krabice, fotografie rodiny dětí aj. Považuji za vhodné a moderní plánovat vzdělávání formou myšlenkové mapy s tématy, které jsou v diplomové práci popsány. I tato část je projevem pedagogické kreativity diplomantky. V diplomové práci se setkáme s autorskými písněmi, které vhodně rozvíjí představy výšky jednotlivých tónů. Témata, která autorka uplatnila při výzkumu, jsou vhodná z hlediska rozvojové dynamiky hudebních schopností a celkové osobnosti. Výsledkem výzkumu bylo ověření pracovní hypotézy, že rozvoj hudebnosti je bohatší i v takovém prostředí, kde se aplikují asociační představy. Tuto skutečnost diplomantka prokázala.

Velice si cením metodických námětů pro praxi v předškolním vzdělávání. Jsou to moderní inspirace k rozvoji emocionálních a kognitivních procesů osobnostního zrání. Autorské písně Štěpánky Příbramské oceňuji jako účinný prostředek ke zlepšení hudební výchovy v mateřských školách. Pro tuto aplikační část doporučuji diplomantce, aby ji poskytla učitelské veřejnosti například do tzv. Inspiratoria pro předškolní vzdělávání. Tato část by mohla vyjít i tiskem. Práce je po stylistické a gramatické stránce kvalitní. Uvedenou literaturu autorka správně cituje. Má odpovídající rozsah, který čítá 70 stránkami textu a 4 stranami příloh.

Doporučuji předloženou práci k obhajobě a hodnotím ji známkou výborně

Do diskuze u obhajoby navrhuji dvě témata:

1. Charakterizujte rozdíly mezi hudebními schopnostmi a hudebními dovednostmi u dětí v předškolním věku.
2. Představte svůj odborný názor na funkci asociačních představ z neurofyziologického hlediska.

V Praze dne 9.5.2017

doc. PaedDr. Miloš Kodejška, CSc.

vedoucí diplomové práce